

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 590/2023-54

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov 1. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]

2. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
3. [REDACTED], [REDACTED]
4. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
5. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
6. [REDACTED], [REDACTED]
7. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
8. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
9. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
10. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
11. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
12. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
13. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
14. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
15. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
16. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
17. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
18. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
19. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
20. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
21. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
22. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
23. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
24. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
25. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
26. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
27. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
28. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
29. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
30. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
31. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
32. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
33. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
34. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
35. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
36. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
37. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]; 38. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
39. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
40. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
41. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]; 42. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
43. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
44. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
45. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]

[REDACTED]; 46. [REDACTED], [REDACTED],
[REDACTED]; 47. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] 48. [REDACTED],
[REDACTED], [REDACTED] 49. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
50. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] 51. [REDACTED], [REDACTED]
[REDACTED], [REDACTED] 52. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] 53. [REDACTED]
[REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] 54. [REDACTED], [REDACTED],
[REDACTED] 55. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED];
56. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
[REDACTED]; 57. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED];
58. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]; 59. [REDACTED]
[REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]; 60. [REDACTED],
[REDACTED], [REDACTED]; 61. [REDACTED], [REDACTED],
[REDACTED] 62. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
[REDACTED]; 63. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] 64. [REDACTED], [REDACTED]
[REDACTED], [REDACTED]; 65. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
[REDACTED]; 66. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]; 67. [REDACTED]
[REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]; 68. [REDACTED], [REDACTED]
[REDACTED], [REDACTED]; 69. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
[REDACTED]; 70. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED];
71. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] 72. [REDACTED]
[REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]; 73. [REDACTED],
[REDACTED], [REDACTED]; 74. [REDACTED], [REDACTED],
[REDACTED], a 75. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]; právne
zastúpených spoločnosťou JUDr. Peter Franko, advokátska kancelária s.r.o., Popradská 82, Košice,
proti postupu Mestského súdu Košice v konaní vedenom pod sp. zn. K3-15C/523/2013 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Košice v konaní vedenom pod sp. zn. K3-15C/523/2013 **bolo porušené** základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a ich právo na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Košice **prikazuje**, aby v konaní K3-15C/523/2013 konal bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľom **priznáva** finančné zadosťučinenie každému po **600 eur**, ktoré je im Mestský súd Košice **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Mestský súd Košice **je povinný** nahradiť sťažovateľom trovy konania **530,86 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 22. novembra 2023 domáhajú vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Mestského súdu Košice [predtým Okresného súd Košice-okolie (ďalej len „mestský súd“ alebo „okresný súd“)] v konaní vedenom pod sp. zn. K3-15C/523/2013 (ďalej len „napadnuté konanie“). Sťažovatelia zároveň navrhujú, aby ústavný súd nálezom mestskému súdu prikázal konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov a priznal im finančné zadost'učinenie každému v sume 4 000 eur. V konaní pred ústavným súdom vystupuje spolu 75 sťažovateľov (sťažovateľka [REDAKOVANÉ] je v ústavnej sťažnosti uvedená dvakrát, a to pod č. 47 a následne pod č. 53, pozn.).

2. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 590/2023-39 z 13. decembra 2023 podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľov na ďalšie konanie v celom rozsahu.

3. Podľa čl. XI bodu 1 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2024 do 31. decembra 2024 veci patriace do pôsobnosti senátov ústavného súdu, ktoré boli pridelené sudcom spravodajcom pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto rozvrhu práce, prerokujú senáty v pôvodnom zložení. Na základe toho rozhodol o prijatej ústavnej sťažnosti senát uvedený v záhlaví tohto nálezu.

4. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovatelia ako žalobcovia podali 2. decembra 2013 na okresnom súde žalobu, ktorou sa domáhali určenia vlastníckeho práva v žalobe presne špecifikovaných nehnuteľností. Okresný súd rozsudkom zo 4. mája 2017 žalobu zamietol. Proti rozsudku podali sťažovatelia odvolanie, v ktorom okrem iného namietali „*aj absenciu správnych subjektov na strane žalobcu*“ a konanie so subjektmi, ktoré stratili právnu subjektivitu v dôsledku úmrtia. O odvolaní žalobcov rozhodol Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) uznesením z 25. januára 2019 tak, že rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

II.

Argumentácia sťažovateľov

5. V ústavnej sťažnosti sťažovatelia v podstatnom namietajú, že konanie pred okresným súdom už trvá necelých 10 rokov bez právoplatného rozhodnutia vo veci. Vo veci bolo nariadených spolu 12 pojednávaní a od posledného pojednávania uplynulo už viac ako tri a pol roka. Po vrátení veci z krajského súdu boli tri nariadené pojednávania zrušené, a to z dôvodu práceneschopnosti zákonnej sudkyne a raz z dôvodu dlhodobo plánovanej dovolenky právneho zástupcu sťažovateľov. Dňa 6. decembra 2019 bolo vykonané pojednávanie, ktoré sa však odročilo z dôvodu určenia okruhu pasívne legitimovaných účastníkov konania. Aj pojednávanie 5. marca 2020 bolo odročené z dôvodu zisťovania okruhu účastníkov konania. Posledným úkonom zo strany okresného súdu bola výzva právnenému zástupcovi sťažovateľov z 5. júna 2023 na určenie okruhu strán sporu. Na výzvu

sťažovatelia reagovali vyjadrením z 22. júna 2023. Mestský súd uznesením zo 7. novembra 2023 rozhodol o zastavení konania a pokračovaní v napadnutom konaní s tam uvedenými subjektmi na strane žalobcov a žalovaných.

6. Podľa sťažovateľov aj keď v predmetnej veci je potrebné posúdiť po právnej stránke viacero rozhodujúcich skutočností, svojou povahou ide o obvyklý civilný spor patriaci k štandardnej agende všeobecných súdov. Určitú zložitost' veci po faktickej stránke môže síce spôsobovať počet účastníkov na strane žalobcu, keďže ide o vlastníkov pozemkov a členov urbariátu, a je teda bežným javom, že dochádza k zmene vlastníkov jednotlivých nehnuteľností. Avšak táto skutočnosť sama osebe nie je dôvodom na to, aby konanie trvalo neúmerne dlhú dobu. Tiež zmena jednotlivých účastníkov konania je štandardným úkonom zo strany súdu. V takýchto typoch konania je možné kumulovať pojednávania na kratšie časové obdobie a zamedziť tak dôsledkom prevodu/prechodu vlastníctva a rozhodovanie o zmenách subjektov pri stranách sporu. Práve nariad'ovanie pojednávania s veľkými časovými odstupmi prináša práve tieto negatívne dôsledky, ktoré sa prejavili v napadnutom konaní.

7. Sťažovatelia svojím správaním žiadnym zásadným spôsobom (okrem ich zmeny v dôsledku zmeny v osobe vlastníka jednotlivých nehnuteľností a dvoch ospravedlnení ich právneho zástupcu) neprispeli k samotnej dĺžke konania.

8. Hlavnou príčinou zbytočných priet'ahov v napadnutom konaní sú obdobia nečinnosti okresného súdu, ako aj jeho nesprávny a nesústredený postup, keď jeho rozsudok bol krajským súdom zrušený z dôvodu nesprávneho určenia okruhu subjektov.

9. Výšku primeraného finančného zadost'učinenia sťažovatelia vyčíslili na 4 000 eur pre každého z nich s poukazom na celkovú dĺžku napadnutého konania a dlhodobý stav právnej neistoty.

III.

Vyjadrenie mestského súdu a replika sťažovateľov

10. V podaní doručenom ústavnému súdu 15. januára 2024 podpredsedníčka mestského súdu po podrobnom chronologickom opise procesných úkonov uviedla, že pri posudzovaní zložitosti veci zastáva názor, že ide o vec, ktorá patrí do štandardnej rozhodovacej činnosti súdov, a predmet konania nepovažuje za zložitý. Na dĺžku napadnutého konania nemôže mať vplyv väčší počet účastníkov na strane žalobcov i žalovaných, pretože tí sú právne zastúpení advokátmi. Rozsudok okresného súdu bol krajským súdom zrušený z dôvodu, že neboli splnené procesné podmienky, aby súd mohol vo veci konať (výbor urbariátu nemohol v konaní zastupovať tých členov spoločenstva, ktorých podiely boli vo vlastníctve štátu alebo neznámych vlastníkov nehnuteľností). Ďalším dôvodom na zrušenie rozsudku bol neúplne zistený skutkový stav a z toho vyplývajúca predčasnosť rozhodnutia. Po zrušení rozsudku súd prvej inštancie už v napadnutom konaní nepostupoval plynulo a dokonca od 4. marca 2020 do 7. novembra 2023 bol vo veci absolútne nečinný a neurobil žiadny úkon smerujúci k rozhodnutiu vo veci. Uvedeným postupom boli v napadnutom konaní spôsobené zbytočné priet'ahy.

11. V rámci repliky sťažovatelia v podaní doručenom ústavnému súdu 28. januára 2024 uviedli, že vyjadrenie mestského súdu považujú za korektné. Vzhľadom na jeho obsah (uznanie zbytočných priet'ahov) nepociťujú potrebu predkladať ďalšie skutkové tvrdenia a právnu argumentáciu.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

12. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v tejto veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou a stanoviskami účastníkov konania dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

13. Predmetom konania pred ústavným súdom po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie je rozhodovanie, či postupom mestského súdu v napadnutom konaní a jeho nečinnosťou, resp. neefektívnou činnosťou, došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a zodpovedajúcemu právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

14. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 302/2020, II. ÚS 123/2022) a ich prípadné porušenie možno preskúmať spoločne. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04, III. ÚS 154/06, II. ÚS 438/2017, II. ÚS 118/2019). Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

15. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 41/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V rámci prvého kritéria prihliada ústavný súd aj na predmet sporu (povahu prerokovanej veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľov. Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

16. Predmetom napadnutého konania je žaloba o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Ide o vec, ktorá patrí do bežnej rozhodovacej agendy všeobecných súdov a po právnej stránke nie je zložitým konaním. To konštatovala aj podpredsedníčka mestského súdu. Určitý stupeň faktickej zložitosti súvisí s väčším počtom účastníkov na strane žalobcov (pôvodne 118, pozn.) a žalovaných, čo mohlo mať nepochybne vplyv na doterajšiu dĺžku napadnutého konania. Ale ani veľký počet žalobcov či žalovaných nemôže ospravedlniť takmer 10 rokov trvajúce konanie, pretože tí boli v priebehu napadnutého konania zastúpení právnym zástupcom.

17. Čo sa týka významu veci pre sťažovateľov, tento aspekt sťažovateľa v ústavnej sťažnosti nerozvinuli. Možno však bez ďalšieho prisvedčiť, že predmet posudzovaného konania nie je časovo zvlášť prioritizovaný.

18. Pri hodnotení ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľov v preskúvanom konaní, ústavný súd zistil, že aj sťažovatelia čiastočne prispeli svojím správaním k celkovej dĺžke napadnutého konania. Ústavný súd v tomto smere poukazuje na dve žiadosti sťažovateľov, či ich právneho zástupcu, na odročenie nariadených pojednávaní. Uvedené skutočnosti nepochybne mali dopad na celkovú dĺžku trvania konania, na čo ústavný súd prihliadol pri úvahe o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia. Ústavný súd súčasne poznamenáva, že v porovnaní s oveľa závažnejšími nedostatkami zistenými v postupe okresného súdu nehodnotí zistenú okolnosť na strane sťažovateľov ako okolnosť zásadnú.

19. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu označených práv sťažovateľov, bol postup samotného súdu prvej inštancie. Z doteraz uvedeného je zrejmé, že napadnuté konanie pred mestským súdom trvá takmer 10 rokov bez právoplatného meritórneho rozhodnutia. Takýto stav konania a jeho dĺžku treba už samo osebe považovať za neprimerané, ústavnoprávne neakceptovateľné, a teda za nezlučiteľné s imperatívom ustanoveným v čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Vzhľadom na celkovú dĺžku konania ústavný súd hodnotí napadnuté konanie ako konanie poznačené zbytočnými priet'ahmi bez potreby vyhodnocovania jednotlivých čiastkových úkonov okresného súdu.

20. Ústavný súd pripomína svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej nielen nečinnosť, ale aj nesústredená a neefektívna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (I. ÚS 376/06, III. ÚS 90/07, IV. ÚS 182/08, I. ÚS 554/2015). Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje aj na neefektívnosť postupu okresného súdu, ktorá sa prejavila v zrušení jeho rozsudku zo 4. mája 2017.

21. Vychádzajúc z uvedených zistení, ústavný súd dospel k záveru, že v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, ktoré boli spôsobené nečinnosťou a neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou mestského súdu. Preto vyslovil porušenie základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

22. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd v nadväznosti na výrok uvedený v bode 1 výrokovej časti nálezu v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľom mestskému súdu prikázal, aby v napadnutom konaní, v ktorom nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu o sťažnosti sťažovateľov právoplatne rozhodnuté, konal bez zbytočných priet'ahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

23. Ústavný súd vyslovil výrok o porušení základných práv a slobôd sťažovateľov, prikáz konat' bez zbytočných priet'ahov, povinnosť zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie aj povinnosť zaplatiť náhradu trov právneho zastúpenia Mestskému súdu Košice, na ktorý v zmysle § 18m ods. 1 a 2 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov s účinnosťou od 1. júna 2023 prešiel výkon súdnictva v právnej veci sťažovateľa z Okresného súdu Košice-okolie.

V.

Primerané finančné zadosťučinenie

24. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal. Z § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Sťažovatelia si v ústavnej sťažnosti uplatnili nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia každému v sume 4 000 eur.

25. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04, I. ÚS 257/08, IV. ÚS 302/2020). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia.

26. S poukazom na doterajšiu dĺžku napadnutého konania, na jeho skutkovú zložitnosť, správanie sťažovateľov a na konštatovanú nečinnosť či neefektívnu činnosť okresného súdu, berúc do úvahy aj objektívne okolnosti, ktoré mali vplyv na postup okresného súdu v konaní, deklarovanie porušenia práv sťažovateľov a príkaz konať v napadnutom konaní je podľa názoru ústavného súdu primerané priznať každému zo sťažovateľov finančné zadosťučinenie 600 eur (bod 3 výroku nálezu). Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti navrhovateľov nevyhovelo (bod 5 výroku nálezu).

VI.

Trovy konania

27. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

28. Sťažovatelia (každý z nich) si uplatnili nárok na náhradu trov konania pred ústavným súdom pozostávajúcich z odmeny advokáta za dva úkony právnej služby zníženej podľa § 13 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

29. Podľa § 11 ods. 3 vyhlášky (v znení platnom do 31. decembra 2023) je odmena advokáta (základná sadzba tarifnej odmeny) v konaní pred ústavným súdom za jeden úkon právnej služby 1/6 z výpočtového základu.

30. Ústavný súd priznal sťažovateľom nárok na náhradu trov konania, ktoré im vznikli zastúpením advokátom, avšak priznanú odmenu za poskytovanie právnych služieb primerane znížil. Vzhľadom na to, že právny zástupca zastupoval sťažovateľov v konaní pred ústavným súdom jednou ústavnou sťažnosťou, v ktorej sa argumentácia vzťahuje na všetkých sťažovateľov rovnako, v podstatnej miere boli znížené nároky na jej spísanie a prípravu zastupovania.

30. Pri tomto znížení náhrady uplatnených trov ústavný súd vychádzal z § 73 zákona o ústavnom súde regulujúceho trovy konania na ústavnom súde. Predmetné ustanovenie svojou štruktúrou (vzťah odseku 1 a 3) vytvára koncept založený na východisku, podľa ktorého účastník konania na ústavnom súde v zásade sám znáša trovy takého konania a len (i) v odôvodnených prípadoch ústavný súd môže (ii) podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania. Zákon o ústavnom súde nestavia právo na náhradu trov konania do nárokovateľnej polohy, ako je to v iných druhoch regulovaných právno-aplikačných procesov (napr. civilné sporové konanie, správne súdne konanie, exekučné konanie). Ústavný súd teda disponuje širokým priestorom na úvahu, či vôbec priznať náhradu trov konania, a ak áno, v akom rozsahu. V posudzovanej veci tento priestor ústavný súd využil na redukciu uplatnenej náhrady trov konania, a to vzhľadom na už konštatované špecifiká (väčší počet sťažovateľov zastúpených rovnakým právnym zástupcom a totožné dôvody ich sťažnosti) posudzovanej veci (obdobne III. ÚS 112/2021, II. ÚS 467/2021, II. ÚS 136/2023).

31. Ústavný súd teda priznal sťažovateľom náhradu trov konania, ktoré im vznikli zastúpením advokátom, za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti). Za tieto úkony uskutočnené v roku 2023 patrí odmena v sume dvakrát po 208,67 eur a režijný paušál v sume dvakrát 12,52 eur. Tieto trovy právneho zastúpenia v sume 442,38 eur, keďže právny zástupca je aj platcom dane z pridanej hodnoty, sa v danom prípade zvyšujú o 20 %. Celkove teda trovy právneho zastúpenia predstavujú sumu 530,86 eur (bod 4 výroku tohto nálezu).

32. Priznanú náhradu trov konania je mestský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľov do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. februára 2024

Peter Molnár
predseda senátu